

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 8
2023

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 8

Рівне, 2023

УДК 316.614.5:17.022.01

СІМЕЙНІ ЦІННОСТІ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД*Дружиніна Інна Анатоліївна, канд. психол. наук,**доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ**Парчук Т.О. здобувач ОС «магістр»**спеціальності 053 «Психологія» РДГУ*

Сучасний світ дійшов усвідомлення необхідності повернення до спільнот (громад) на новому етапі розуміння спільноти як обов'язкового елементу психологічного благополуччя людини. Тенденція ця вимальовується дуже виразно не тільки у психології спільнот, а й у клінічній, соціальній, організаційній психології. Повернувшись до думки, що життя складається не лише з праці та індивідуальних досягнень, але і особистих проблем, все більшого звучання набуває тема благополуччя і цілісного життя людини. Рівень задоволеності власним життям показує, що фактор реальних благ є лише однією із складових відчуття благополуччя. Особливе значення має структурованість оточення і ті традиції, що існують у спільноті, в яку вбудоване буденне життя людини. Мова йде зокрема і про сім'ю та її цінності.

Мета повідомлення – аналіз позицій молоді щодо цінності сім'ї та шлюбу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Криза сім'ї, про яку багато говорять останнім часом, на нашу думку пов'язана не тільки з проблемами внутрішньосімейними (подружні, батьківські стосунки), але і зі змінами в оточенні, у якому існує сім'я. Трансформація в системі сімейних цінностей появилася внаслідок змін у всіх сферах суспільства, що викликало багато запитань: які цінності є абсолютними, а які відносними; які декларуються, а які по-справжньому інтеріоризовані? Чи має місце у молоді уявлення про сімейні цінності? [1]

У наш час суспільство диктує певний спосіб життя, особливі стереотипи поведінки. І як би хотілося сьогодні бачити побільше людей зі стійкою духовно-моральною культурою та стійкими сімейними цінностями. Однією з головних умов виховання таких людей є середовище, в якому вони формуються і розвиваються. Мається на увазі здорова сім'я, де людина з'являється на світ, виховується, засвоює цінності і природно стає особистістю [4].

Усвідомлюючи значущість сім'ї як соціального інституту життєдіяльності людини, системи цінностей її творення, функціонування і розвитку, виявляємо сьогодні стурбованість рівнем готовності молодого покоління до майбутнього сімейного життя на основі традиційних для України сімейних цінностей, родинних традицій і звичаїв, подружніх і батьківсько-дитячих взаємин

Психологічна ситуація в Україні під кутом зору розвитку шлюбних стосунків на цей час досить складна. На сцені індивідуальної свідомості зіткнулися дуже сильні архаїчні уявлення про уклад сім'ї і новітні тенденції суспільного розвитку, котрі нашому співвітчизнику дуже важко не тільки прийняти, а й усвідомити.

Сьогодні ми спостерігаємо знецінення шлюбних стосунків, родинні зв'язки можна швидше назвати економічними, ніж сімейними. Сімейні відносини та сімейна життєдіяльність тісно вплетені в соціально-економічну реальність, а стан інституту сім'ї є одним із найважливіших індикаторів соціальної стабільності й благополуччя [5].

Індивідуальні проблеми були б не такими болючими, якби в суспільстві формувалися більш конкретні настанови щодо шлюбу.

Проблемність шлюбно-родинних зв'язків, як вважають психологи, значною мірою криється у вічному протистоянні чоловічого і жіночого начал. Цивілізація змінила обличчя цих суперечностей і там, де вирішувалися питання сили-слабкості, постали проблеми соціальної і психологічної рівності, проблеми сімейних цінностей.

Девальвація сімейних цінностей, як стверджують вчені і переконує дійсність – це наслідки не лише матеріального збіднення великої кількості людей, але й знецінення духовно-моральних принципів, втрата сенсу існування, віри в майбутнє [4].

Однією з причин кризи в духовно-етичній сфері сучасного суспільства є руйнування традиційних засад сім'ї. Кризові явища в житті сім'ї багатоманітні. Зруйновані етичні уявлення про шлюб і сім'ю, де подружні відносини в сучасному світі перестали бути виразом жертвової любові і духовної єдності. Майже повністю втрачено уявлення про необхідність довічної вірності подружжя і нерозривності шлюбу. Пошкоджені засади сім'ї, де фактично повністю зруйнована ієрархія сімейних взаємовідносин, втрачено традиційний устрій сімейного життя, традиційне сприйняття батьківства і дитинства, розуміння сімейного виховання як добровільної «самопожертви», жертвової батьківської любові, праці і зусиль направлених на встановлення духовної спільноти з дітьми.

Культ життєвого успіху, матеріального благополуччя, професійного і суспільного зростання призвів до катастрофічного падіння соціального престижу материнства і батьківства. Серйозні прогалини в моральному і статевому вихованні молоді стали причиною того, що демократичні принципи поширилися і на сферу інтимних відносин, тлумачення поняття «свобода» стало ототожнюватися з безладним аморальним задоволенням своїх сексуальних потреб. Загалом, ці тенденції не сприяють розвитку феліцитологічної функції (функції «щастя») української родини [3].

Саме реалії кризових явищ в духовно-етичній сфері життя сучасної сім'ї як причини девальвації сімейних цінностей ведуть за собою ряд наслідків, які впливають на стан і благополуччя сучасної сім'ї.

Формування сімейних цінностей це важлива необхідність, що визначається змістом виховання в сім'ї. Сім'я формує фізично і психічно здорову, моральну, інтелектуально розвинену особистість. Складовими компонентами змісту сімейного виховання є відомі напрямки – фізичне, моральне, інтелектуальне, естетичне, трудове виховання. Вони доповнюються патріотичним, економічним, екологічним, політичним, статевим вихованням [2].

Жодна нація, жодна культурна спільність не зуміла обійтися без сім'ї, що грає важливу роль в зміцненні здоров'я і виховання, забезпечення економічного і соціального процесу суспільства, в поліпшенні демографічних процесів.

Нестабільність шлюбно-сімейних відносин, з якими зіткнувся український народ, мають складний та динамічний характер. Ситуація, що склалася, потребує негайної переоцінки та укріплення позицій в соціально-економічній, демографічній, національній та духовній сферах нашої держави.

Висновки. На сучасному етапі, коли інститут сім'ї зазнає серйозних змін, важливо розглянути сім'ю як цінність, вироблену людством, усвідомити реальну досяжність цієї цінності сьогодні і передбачити її розвиток в перспективі. А також інформувати молодь про важливість даної ланки для розвитку майбутніх поколінь.

Список використаних джерел

1. Ільїних С.А. Сімейні цінності молоді: традиції та трансформації. Вісник Томського державного університету. Філософія. Соціологія. Політологія. Вип.4. 2012. С.110-115.
2. Літвінова О.В. Проблема збереження сімейних цінностей в умовах трансформаційних змін. Теоретичні і практичні проблеми психології. 2013. № 2 (31). С. 151–158.
3. Лютак О.З., Федик О.В. Щастя як соціально-психологічний феномен. Збірник наукових праць: психологія. 2019. Вип. 24. С. 68–76.
4. Мамбетова А.А. Проблематика збереження сімейних цінностей, як основи культури сучасного суспільства. Дитина у тривожному середовищі: розвивальні та відновлювальні практики. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка. 2019. 104 с.
5. Шнейдер Л.Б. Сімейна психологія: Навчальний посібник для вузів. М., Єкатеринбург: Ділова книга. 2006. 768 с.

ЗМІСТ**Частина 1.****ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНИЙ КОНТЕНТ МОЛОДІЖНИХ ПОШУКІВ**

Андрюшина Світлана Взаємодія закладу дошкільної освіти і сім'я як необхідна умова гендерного виховання дітей дошкільного віку	3
Волощук Вікторія Дидактична гра як засіб формування розумових здібностей дітей старшого дошкільного віку	5
Волощук Вікторія Педагогічні умови формування розумових здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри	7
Гарбарчук Діана Підготовка дитини до навчання у школі як предмет наукового дослідження	10
Гвалдене Лариса Соціально-психологічний клімат у трудовому колективі.....	13
Горшковська Лілія Психологічні аспекти діяльності рекрутера ІТ сфери.....	15
Гузик Оксана, Широких Анастасія Організації корекційної роботи з дітьми із затримкою мовленнєвого розвитку	18
Дацюк Юлія Я-концепція підлітків патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку як актуальне завдання дошкільної освіти.....	21
Давидчук Олена Психологічні особливості врегулювання професійних конфліктів у діяльності психолога закладу дошкільної освіти.....	23
Дацюк Юлія Патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку як актуальне завдання дошкільного віку	26
Дем'янюк Вікторія Організаційно-методичні засади психодіагностики особливостей формування емпатії у дітей молодшого шкільного віку	28
Дружиніна Інна Анатоліївна, Парчук Т. Сімейні цінності : сучасний погляд.....	31
Зіборов Людмила Корекція тривожності методами когнітивно-поведінкової терапії у родинах військовослужбовців	33
Ковалик Олександра Шляхи інтенсифікації англомовного освітнього простору в українській школі як вияв євроінтеграційних процесів.....	35
Копилова Олена Психологічний супровід відхилень нервово-психічного розвитку дітей молодшого шкільного віку	38
Климчук Ілона Діагностичний аспект вивчення особливостей емоційної студентів у період кризи	39

Краля Катерина Вимірювання самоефективності дорослих українців	42
Лицюк Анастасія Особливості формування самооцінки в підлітковому віці	45
Малець Катерина, Широких Анастасія Застосування ігрових методів корекції мовлення дітей із фонетико-фенематичним недорозвинення мови.....	48
Машук Ольга, Широких Анастасія Економічні, екологічні та педагогічні аспекти національної самосвідомості та її формування	52
Мовчко Олег Неконструктивні аспекти копінг-стратегій у студентів в сучасних реаліях.....	54
Наумович Світлана Особливості само сприйняття жінок молодого віку у контексті використання соціальних мереж	57
Павловська Катерина Особливості комунікативного розвитку дітей старшого дошкільного віку	59
Подляшук Олеся Діагностичні засади вивчення психологічних особливостей емоційного вигорання педагогів	62
Попко Олександр Чинники емоційного вигорання у працівників органів внутрішніх справ.....	64
Савчук Валерія Поняття «Психологічне здоров'я особистості» у сучасному науковому осмисленні	66
Сербін О.В., Парашак С. Осмислення молоддю сучасності з позиції вічних цінностей у творі власного авторства «З партитури майдану».....	68
Степанський Ян, Безлюдна Валентина Молодіжні наративи у сфері інтимних стосунків	71
Тадєєв Гордій Психологічні особливості комунікативної культури фахівців торговельної сфери.....	73
Федяк Ольга Опанасюк Ірина Вплив стилю сімейного виховання на розвиток самооцінки підлітка	76
Шоцька Марина Арттерапія як метод гармонізації емоційного стану особистості	77

Частина 2.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КРЕАТИВ: «СТУДЕНТСЬКИЙ ДАРУНОК УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ» (авторські казки)

Бондарчук Анна Фея та ворогуючі королівства	81
Демчинська Василина Казка про інструменти душі	82
Дець Юлія Як лисичка Лідочка перемогла свій страх	83

Лавор Софія Казка про Сонячний Промінчик. Відкрий своє сяйво	84
Манзирєва Яна Історія двох сестер. Казка про Асертивність і Конформізм.....	85
Мельник Анастасія Віра в перемогу	86
Несенчук Аліни Безпека у серцях.....	87
Сірман Вікторія Казка про маленького хлопчика у великому світі	88
Тітарчук Вікторія Захоплюючий шлях до Дружби: Психокорекційна казка про подолання самотності	89